

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

Podwieszony sprząmem miejscowym oraz

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny i literacki
Zagłębia Dąbrowskiego. Cena 3 kop.

CENA PRZEMIERATY:

30 numerów i miesięcznik	1.50
60 numerów	2.50
90 numerów	3.50
120 numerów	4.50
150 numerów	5.50
180 numerów	6.50

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa Alja II Nr. 22, telefon Nr. 20, skrytka pocztowa Nr. 21. Redaktor: przyjeżdża od godz. 5-7 do 7-9 wieczorem.

Redakcja: przyjeżdża od godz. 5-7 do 7-9 wieczorem.

Redakcja: przyjeżdża od godz. 5-7 do 7-9 wieczorem.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za jeden wiersz lub jego miejsce na 1-iej stronie 20 k., na IV-aj 10 k. Reklamy i reklamegia za wiersz 20 k. Reklamne za wiersz 50 kop.

Przedstawicielstwo: J. Koleski
Przedstawicielstwo: J. Koleski

Dziś: Teatr Nowości (Kinematograf) nadzwyczaj interesujący program.

ZMIANA PROGRAMU Lokal ogrzany. (Patrz ogłoszenie.)

Dom Handlowy „Leon Szattensztejn”
Warszawa, ul. Bracka № 13
ofiaruje **obecnie** najtę franco Częstochowa po 92 cenie r. 1.62 kop. za pud. 4-1

KALENDARZYK.

D. 12 Lutego.
Imiona chrześcijańskie: dziś Eulalii P. M., jutro Juliana i Dobrosł. M. m.
Wschód słońca: godz. 7 m. 30, zachód godz. 5 m. 0.
Przyszło dnia: 1 godzina 56 minut.
Wiadomości historyczne: 1678. Wstąpienie na tron cesarza Fiodora Aleksiejewicza.—1700. August II wypowiedział wojnę Szwecji.—1708. Zgon Stanisława Augusta w Petersburgu.

Brak pieniędzy.

Leroy-Beaulieu, jeden z najznakomitszych francuskich ekonomistów, tak określa w „Journal des économistes“ powody obecnego braku pieniędzy:
Nienormalny stan rynku pieniężnego zaczął się objawiać już w końcu 1906 r. Zapotrzebowanie kapitału, szczególnie ze strony Ameryki, wzrosło już w sposób zagrażający poważnie równowadze między popytem i podażą i stopy procentowe zaczęły wzrastać. W roku ubiegłym popyt na gotówicę wzrósł jeszcze bardziej, brak gotowego grosza zaczęto odczuwać wszędzie i to w tak ostry sposób, że powstała pogoń za kapitałem, takiej od przeszło dwadzieścia lat nie było na rynku. Ceny za produkty zaczęły spadać, również spadły kursy spokojnych papierów państwowych pod wpływem coraz nowych emisji papierów, obiecujących większe zyski.
Powodem tego wzrostu popytu są przede wszystkim kolosalne inwestycje kolejowe i przemysłowe, zamierzone w różnych państwach, a wymagające gotówki do urzeczywistnienia.

Dość powiedzieć, że sama Ameryka zamierzała i prawie w zupełności dekonata budowę około 30.000 km. kolei, której koszt przedstawia pożądną sumę około 24 miliardów rubli.
Obecnie kryzys jest tylko jednym więcej dowodem na stwierdzenie starej prawdy ekonomicznej, mówiącej, iż wzrost i obszar przemysłu ściśle się określa ilością rozporządzalnych gotowicy (oczywiście trzeba tu rozumieć zapasy ogólne, nie zaś indywidualne wpaki), czyli innymi słowy „wedle stawu grobla“. Otóż groble te w ostatnich czasach przekroczone i pęd do stwarzania nowych przedsiębiorstw przybrał kolosalne rozmiary: w roku 1906. wypuszczono na rynek papierów na 26 i pół miliarda franków, która to suma, po odciążeniu operacji konwersyjnych, a więc nie wymagających nowych kapitałów, redukuje się wprawdzie do 16½ miliarda, momentalnie jednak pozostaje dotychczas bezprzykładną. Dość porównać emisje z poprzednich okresów: w dwudziestoletnim okresie 1875—1895, emisja roczna trzymała się na stajm poziomie 4 do 8 miliardów, od 1895 r. ustaliła się nowa norma, wynosząc 9 do 12 miliardów, rok 1904 dał 14 miliardów, rok 1905 19 miliardów, i wreszcie 1906-rak, jak wspomnieliśmy, 26 i pół miliarda.
W tych 16½ miliardach nowych papierów 6-1 miliarda stanowią papiery państwowe i municypalne, 2-3 miliarda papiery instytucji kredytowych i 7-8 miliardów papiery instytucji kredytowych i 7-8 miliardów papiery przemysłowe i kolejowe. Według państw emisje rozpadają się w następujący sposób (cyfry nie obejmują operacji konwersyjnych): Ameryka 3-5 miliarda, Niemcy 3,33, Rosja 2½ (czywiście głównie pożyczki państwowe), Anglia 1-9, Francja zaledwie 0,888 miliarda itd.
Rzecz jasna, iż bardzo potężnym muszą być basen, z którego taka pompa mogłaby bezkarnie dłuższy czas ssać gotowicę. Przypatrzmy się więc teraz źródłem ów basen zasilaającym i sprawdzmy, czy sprostań temu zapotrzebowaniu.

Roczny przyrost kapitału we Francji wynosi 1-5 miliarda franków, w Niemczech również 1-5 miliarda, w Anglii 2 miliardy, w Belgii i Holandii 700 milionów, w monarchji Austro-Węgierskiej 800 milionów, we Włoszech 300 milionów, w Hiszpanii i Portugalji 250 milionów, w państwach skandynawskich 200 milionów, w Rosji 500 milionów, w reszcie Europy 200; północna Ameryka daje 3 miliardy, reszta świata 500 milionów.
Razem więc roczny przyrost gotowego grosza wynosi 11 i pół miliarda czyli, że emisja papierów państwowych i przemysłowych w r. 1900 przewyższała zapas gotowicy o 4,75 miliardów franków. Brak więc gotówki, na który teraz cały świat zachorował, jest zupełnie jasny.
Przychód zapomniany o zgodzie z rozchodem, i niezgoda ta jest bardzo poważna, bo wynosi prawie czwartą część zapasu. Państwa i przemysłowe sfery będą musiały ograniczyć swe żądania od rynku pieniężnego, z drugiej zaś strony roczny przyrost kapitału zwiększy się pod wpływem większego oprocentowania, jednakże 4,75 miliardowa przewyżka konsumpcji nad produkcją nasuwa obawę, iż obecny chorobliwy stan rynku nie tak prędko da się usunąć.

Ankieta Sienkiewicza w sprawie wyłączenia.

William Robert Morfill, członek British Academy, profesor statystyki na uniwersytecie Oksfordzkim.
List osobisty do Henryka Sienkiewicza: Przesyłam panu odpowiedź na anketę. Dowie się pan z niej o moich poglądach i może pan z niej zrobić użytek, jaki pan uzna za stosowny. Zarazem chciałbym podziękować panu za prawdziwą przyjemność, jaką mi sprawiły prace pana, zwłaszcza „Ogniem i mieczem“ z prawdziwie rembrandtowskimi obrazami Dzikić Pól.

64 **A. K. Greene.**
Zbrodnia w Grammercy Park.
CZEŚĆ PIERWSZA.
(Dalszy ciąg).
— Większą część czasu przepędzała w swoim pokoju?
— Zawsze, oprócz kilku razy, gdy ja wzywałam do siebie.
— Zatem w jej pokoju mogę wynaleźć, co pragnę odkryć. Ale jak odbyć poszukiwania, aby jej nie obrazić?
— Czemu chcesz się pani dowiedzieć? miss Butterworth?
— Czy nie ukrywa kilku pierścionków dużej wartości?
— Oh! toby jej przyszło z łatwością.
— I niezawodnie je ukrywa. Jestem tego tak pewna, jak mojej obecności w tym pokoju. Ale potrzebuję mieć niezbity dowód, za nim zdecyduję się zwrócić na nią uwagę policji.
— Tak, potrzebujemy obodwie mieć dowody. Biedna, biedna dziewczyna! Być posiadającą o zbrodni! Jak wielką musiała być pokusa!
— Zdejmi mi się, że potrafię rozwiązać to zadanie, jeżeli pani zauważ mi, miss Althorpe.
— W jaki sposób, miss Butterworth?

— Ta dziewczyna jest chora. Pozwól mi pani doglądać ją.
— Czy naprawdę jest chora?
— Niezawodnie, a przynajmniej będzie nią od rana. Gorączka ją trawi. Zachorowała wskutek udurzenia. Oh! bądź pani spokojna, doglądać ją będę jak najlepiej—dodałam, spozstrzegłszy niepewne wejście miss Althorpe.
— Jest to trudne zadanie, jakie mi pani stawia — powiedziała po chwili namysłu—ale wolę je, niż odprawienie młodego dzweczka, albo zawiadomienie policji. Ale czy ona zgodzi się na to?
— Przypuszczam. Jeżeli się jej gorączka powiększy, co jest prawdopodobne, nie zwróci uwagi na to, co się około niej dzieć będzie. Pielęgnowałam niejedną chorą i mam w tym względzie pewne doświadczenie.
— I pani robić będzie poszukiwania podczas takiego jej stanu.
— Nie róbić pani tak zgorzzonej miny, miss Althorpe. Obiecала nie iść przy jej. Zapewne nie będzie w stanie zebrać się sama. Pomagając jej przekońam się, czy nie schowała czego przy sobie.
— Tak, to jest możebne.
— W każdym razie będziemy wiedziały więcej, niż obecnie. Pozwoli mi pani spróbować, miss Althorpe?
— Trudno mi odmówić—odpowiedziała—widzę, że pani na tym bardzo wiele zależy.
— Rzeczywiście. Mam do tego słusne powody, najprzód przez wzgląd na panią.

— Nie wątpię. Ale w każdym razie zjedzie pani na dół na herbatę.
— Nie—odpowiedziałam—dziękuję. Mój obowiązek tu mnie zatrzymuje. Bądź tylko pani łaskawa zawiadomić Lenę, aby powróciła do domu i dała bacznie na wszystko podczas mojej nieobecności. Nie potrzebuję nic, niech się pani o mnie nie troszczy. Idź pani teraz do narzeczonego, kochana miss Althorpe, i nie myśl ani o miss Oliver, ani o tem, co ja robić będę w jej pokoju.
XXIV.
Domek z kart.
Nie zaraz powróciłam do mojej pacjentki. Czekałam, poki jej kolacji nie podszą. Wtedy wzięłam półmisek z ręk służącej, a wyzywawszy z jej twarzy, że miss Althorpe wydała zapewne stosowne rozkazy, uczałam się swobodniejsza. Weszłam nie zwlekając do pokoju i postawiłam na małym stoliku smaczną kolację, przygotowaną dla nas obu.
Fałszywy miss Oliver stała jeszcze na tem samym miejscu, na którym ją zostawiliśmy, ale cała jej postawa okazywała osłabienie. Opierała się silnie o łóżko.
Gdy postawiwszy półmisek spożyliśmy na nią i wejrzęła nasze się skrzyżowały, przeszedł ją dreszcz i zdawała się pytać kto jestem i co robię w jej pokoju. Miała silną gorączkę, była prawie bezprzytomną i nie wiedziała, co się kolo niej dzieje.
D. c. n.

Wykonawca: pomniki, figury, portawy, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najrozmaitszych do najwysokich, w wykonaniu artystycznym pod względem artystycznym pod względem artystycznym pod względem artystycznym. Dekora-cje domów od ręki modelowane i wykonane roboty statorskie. Zakład podjełmuje nych pruna materiałów kamienia i drzewa. Wykonawca: pomniki, figury, portawy, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najrozmaitszych do najwysokich, w wykonaniu artystycznym pod względem artystycznym pod względem artystycznym. Dekora-cje domów od ręki modelowane i wykonane roboty statorskie. Zakład podjełmuje nych pruna materiałów kamienia i drzewa. Wykonawca: pomniki, figury, portawy, ołtarze, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najrozmaitszych do najwysokich, w wykonaniu artystycznym pod względem artystycznym pod względem artystycznym. Dekora-cje domów od ręki modelowane i wykonane roboty statorskie. Zakład podjełmuje nych pruna materiałów kamienia i drzewa.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamienny i Proszowski i Proszowski w Częstochowie, Alja III dom własny.

Fabryka wyrobów kosiolnych egzystująca od 1871 roku.

Ma zawsze na składzie i sprzedaje najtaniej, bo własny wyrób i nie płaci administracji ani lokalu: obrazy, ferefony, cheregowie, szandary, ornaty, kapy, baldachy, krzyże, lampy, żyrandole, lichtarze, materje, galony, frezje, medalki, obrázky i t. p. Buduje ofiarze nowe i stare pozłaca. Biblioteka z zmarłym ks. s. p. Romanowiczu do sprzedania w całości lub częściowo.

Edward Romanowicz

w Częstochowie ul. św. Barbary № 4.

St. Szczawiński
w Częstochowie (obok Teatru)
Skład Win
DELIKATESÓW
i towarów kolonialnych
ogz. od 1878 r.

TELEFON № 9.

Wszechświatowy najwytworniejszy
w smaku
Koniak J. PRUNIER & Co
Najprzyjemniejszy w użyciu.
Najlepszy na cele kuracyjne.
Dostępny w cenie.

IMPORT
WIN
Węgierskich
i
Francuskich.

№ 4711.
Mydła Lecznicze
PRZETŁUSZCZONE

podług przepisu d-ra med. **J. EICHHOFFA**
naczelnego lekarza dermatologicznego i syfilidologicznego oddziału szpitala miejskich w Elberfeldzie.
Poleca jedyny fabrykant

№ 4711. Ferd. Mühlens

w Kolenji n/R. i w Rydze.

Wszelkie mydła powyższe noszą napis czerwony.

1228-2-1

D-r med. J. EICHHOFF.

Wstrzegać się podrabiań i naśladowstwa.

Towarzystwo
„Europejska konkurencja”

Sosnowiec, ul. Modrzejewska dom p. Turkiewicza.

Wszystkie przedmioty po 20 kop.

Między innymi towarami wyroby galanteryjne, terrakotowe, majolikowe i toaletowe.

Oddziały nasze we wszystkich większych miastach Królestwa Polskiego i Rosji.
1476-1-1

Paryska Nowość XX wieku.

Pożyteczny aparat „ALKOMET” niezbędny dla każdego znajduje się w nim 8 przedmiotów: 1) Kometa; 2) Luneta; 3) Szkl. powiększające; 4) Tryginalny kompas; 5) Podwójn. powiększające szkl. do czytania; 6) Amerykański stereoskop; 7) 25 ciekawych widoków do nóg; 8) Złotezka do zębów. Dwa takie aparaty tylko 2 rb. 50 k. Wyżej wspomniany aparat jest wynalazkiem ostatniej techniki i poleca się wszystkim jako pożyteczny i praktyczny. Przesyłka pod 1. pat. do 6 40 kop. na Syberję 75 kop. Wysyłamy za zaliczeniem bez zadatku. Adres: T-wo „ALPAGA” Warszawa 18.

P. S. Obrazki do Aparatu posiadamy 42 serjach po 25 szt. każda. Cena serji 40 k., 3 serje 1 rb., 5 serji 1 rb. 75 kop.
61 2-2

Darmo

dedajemy przy kupnie gramofonu 10 płyt kauczkowych nie z papieru jako też 1,000 głoś. Gramofony najnowszej konstrukcji „CARMEN” nie szumiące, z mocnym ulepszonej mechanizmem i koncertowa membraną w cenie rb. 10 kop. 50. Na składzie wielki wybór płyt. Obstalunki wykonywane za zaliczeniem po otrzymaniu zadatku (można markami) rb. 2. 1411
Towarzystwo „G. Anglia” Warszawa, Prózna 10 G.

„Arystokratyna”

Odnaczona na zeszlortocznej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgla antyseptycznego i ożewiającego, już po krótkim użyciu—staje się pieć lśniącą białą i nabiera młodocianej świeżości i wzdzięku. Pięgi, zmarszczki, wągry, żółte plamy osuwa „Arystokratyna” po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie

APTECZNYM
Wacława ORZEŁ
w Częstochowie, III Aleja № 48.

1485

Przedam domek drewniany składający się z sześciu mieszkań, z placem frontowym, przy ulicy Mickiewicza Nr. 12. Cena bardzo przystępna. Wiadomość u właściciela.
100 3-1

Do wynajęcia pokój przy reżynie z utrzymaniem lub bez. Cerkiewna 11.

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców. M. A. Lubieński

ndziela lekcyj w gimnazjum rządowym i polskiem im. Mickiewicza, a także zbiorowa u siebie przy ul. Mickiejowskiej № 9, na miejsce lub na wyjazd.
67-12-4

Wydawca F. D. Wilkczowski.

Drukarnia F. D. Wilkczowskiego w Częstochowie.

Ważny tylko dn. 12 Lutego 1908.

Czytelnicy
„Gońca Częstochowskiego”
za okazaniem niniejszego kuponu
w Teatrze Nowości
(Kinematograf)

otrzymają od zwykłych cen miejsce
40% ustępstwa

w Poniedziałki, Wtorki, Środy, Czwartki i Piątki.

Program na bieżący tydzień:
czyszc I.

1) Zaczarowany pierścionek; a) Magician pierścionek cyranki; b) Siła pierścionka; c) Kochanka króla; d) Przyjaciółka każdego; e) Zemsta; f) Nasad do dworu królewskiego; g) Satisfakcja; 2) Sen kucharza.

czyszc II.

3) Podróż przez Szwajcarię; 4) Złodejcie w pułapkę; 5) „Rendez vous” z przegodami.

Ceny miejsc: Kzeszda 1 rząd 30 kop. 2-gi 18 k. Galerja 12 kop.

Kupen ten należy wyciąć z numeru, celem okazania go w Teatrze Nowości.

Wielki wybór gotowych gorsetów od 2 do 25 rubli

poleca pracownia gorsetów

„**JÓZEFY**”

Częstochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wnorowskiej
Reparacje, pranie, przeprasowywanie itp. Tamże pokój do wynajęcia może być z pianinem. 4-2

Lokomobila o sile 4-ch koni w dobrym stanie, z powodu powiększenia interesu, za przystępną cenę do sprzedania. Ul. 5-tej Barbary Nr. 39 u właściciela. 82-7-3

Potrzebny do biura markszajderskiego dobrze oszafowany z pomiernymi buszłą górnica. Wiadomość u gospodarza dom Binda, używając go nr. 10-5

Zginął paszport na imię Piotra Święckiego, wydany w pow. Prasnyskim. Złożyć w Magistracie. 10-1-1

Niniejszym zawiadamiam, że zginęła polisa ogólnowa z wystawieniem Russkiego Towarzystwa na imię Józefa Langier za № 7184 Znalazła zechce odnieść pod adr. ulica 5-tej Barbary № 11. 105-1-1

Znaleziono na ul. Ogrodowej klucze od kasy ogniowatwej. Odrobrać można w biurze browaru K. Szwede. 111-1-1

Parkan do sprzedania. Wiadomość R. 99-3-2

Dom do sprzedania lub zamiany na młyn albo mogą przyjąć handlowy interes do spółki. Wiadomość u gospodarza ul. Władysława 28, Częstochowa. 99-2-2

Do wynajęcia sala „Tyrol” na edycyję, zebrań i bale. Wiadomość 2 aleja 30 u Kiffara. 30-10-9

Piano do sprzedania. Wiadomość u cierni p. Michałka 28. 52-1-1

10-5

99-3-2

99-2-2

30-10-9

52-1-1

94-8-2

44-6-5

10-5

99-3-2

30-10-9

52-1-1

94-8-2

44-6-5

Proszę zwrócić uwagę na adres!

Zakład
Stolarsko-Rzeźbiarski
Adama Świeżego
w Częstochowie

Al. I № 12 dom SS-ów Wolberga. Zawiadamiam Sz. klientelę, iż mój zakład jest zaopatrzony w materiał suchego drzewa. Przyjmuje obstalunki w zakresie stolarstwa i rzeźbiarstwa mebli w różnych stylowych urządzeniach, sklepowe i t. d. Robota jest staranna. Ceny przystępne. Oraz mam na składzie meble gotowe, szafy, kredensy, stoły t. d., rysunków mam wielki wybór. Kosztorysy na żądanie, ceny niskie. 109-6-1

Proszę zwrócić uwagę na adres!

Zjednoczony klub 7 i 8
pułków strzelców
poszukuje od 28 marca, dzierżawcy do objęcia bufetu i stołówki. Wiadomość u gospodarza Klubu poręcznika Degutkiego, Teatralna Nr. 13 miesz. 4. 117-3-1

SZYBY

Sosnowickiej fabryki Szkła dostać można u reprezentanta firmy

Z. STILLERA

w Częstochowie
po cenie następującej:
17x23 100 szt. rb. 8.85
24x34 „ 60 „ 10.80
28x30 „ „ 11.10
28x32 „ „ 11.85
28x34 „ „ 12.60
28x35 „ „ 12.95
30x34 „ „ 13.50
Lagrowa ¼, po 30 kop. za 1000 kw. cali. 2-1

Ogólne Zebranie

Stowarzyszenia zawodowego pracowników introligatorskich i drukarskich miast Częstochowy, odbędzie się w dniu 16 b. m., w sali „Harmonja” o godz. 2 po poł. Zebranie to ma na celu zgrupowanie wszystkich introligatorów i zecerów bez różnicy wyznania i wpisania ich do Stowarzyszenia. Wezwanie zapisywać się można u Stan. Kołodziejczyka, Rynek Wielniński № 23 od godz. 7-jej wiecz. Zapisujący się otrzymają książeczki Stowarzyszenia. 103-6-1

Spółka Spożywoza
„WARTA”
w Zawierciu

przy fabryce żelaza W-go Baldeczynskiego, poszukuje zarządzającego sklepu 1 Mar. r. b. Wyrunki: mieszkanie, światło, opał, wyogrodzenie, wydatki, podług umowy. Kancelja Ryngalska. 104-3-1

Poszukiwany
Reprezentant
na
Częstochowę i okolice

ustosunkowany na przedsięwzięcie reklamowe, kondycjonowane, przynoszące poważne zyski. Kancelja paruset rpoli wymagalna.
Biuro Ungra Warszawa, Jerozolimska 78 pod „Konrad”. 107 1-1

BILARDY
Piramidkowy nowy Turskiego. Karabulowy nowe najświetlejsze bandy. Piramida kociana największa. Cena przystępna. Połącząc Szanownym Graczom z szanunkiem F. Michotek, II Aleja 28.

Szafa meblowa rozbita, okna i spektakle nowe do sprzedania, ul. Aleksandrowska 14, parter. 44-6-5